

Надія Моїсеєнко

Довідкові та інформаційні видання з фондів НБУВ (нові надходження)

Загальний розділ

The World Almanac and Book of Facts. 1999. — Mahwah: World Almanac Books; A Primedia Company, 1998. — 1008 p.

Світовий альманах: книга фактів. 1999.

Довідник містить всебічну інформацію, яка висвітлює історичні, економічні, культурні, політичні та інші сторони життя США й країн світу.

Перше видання вийшло в 1868 р. у Нью-Йорку. У даному — відбито події і факти за станом на 31 жовтня 1998 р. Друкуються статті про головні міжнародні події, які відбувалися в світі і в США. Матеріали розташовано за хронологією (період 16 жовтня 1997 р. — 31 жовтня 1998 р.). Серед них стаття про імпічмент президенту США Б. Клінтону в зв'язку зі скандалом Клінтон—Левінські, некрологи видатних діячів світу, які померли за період 16. X. 1997 — 31. X. 1998 р.

Дотримано галузевих рубрик: історія світу, економіка, сільське господарство, енергетика, мистецтво, мас-медіа, метеорологія, освіта, асоціації та спілки, астрономія (розділ містить «вічні» календарі), наука—технологія; Інтернет—комп'ютер, мовознавство, релігія, здоров'я, транспорт, туризм, спорт.

Довідник дає багато інформації про США: президенти та віце-президенти США, їхні біографії, історію країни, в розділі економіки — про її бюджет, окрема рубрика — 106-й конгрес США, список послів іноземних держав у країні та американських — в іноземних державах.

У розділі науки читаємо статтю «Наука в новому тисячолітті». Загалом він присвячений освіті США. Тут подано таблиці та статті про американські коледжі й університети, 50 найбільших публічних бібліотек. Окремими розділами подається інформація про прапори та карти країн

світу. Друкується список Нобелівських лауреатів за всі роки за галузями діяльності і у вигляді таблиці — за 1998 р.

Основні відомості про конкретні країни (в т. ч. про Україну) подаються в рубриці «Держави». Для зручності пошуку, скористувавшись алфавітно-предметним покажчиком, можна знайти такі відомості про Україну: прапор, карта, виробництво зерна, промислова продукція, торговий флот, озброєння, транспортні засоби, переговори з НАТО, ядерна енергетика, розпад СРСР.

The World Almanac and Book of Facts. 2000. — Mahwah: World Almanac Books; Primedia Reference Inc., 1999. — 1024 p.

Світовий альманах: книга фактів. 2000.

Структура аналогічна попередньому випуску. Матеріал розташовано за галузями діяльності, основними подіями, які відбувалися в 1999 р. Містить інформацію про країни світу. Всі ці відомості відбито у змісті. Для зручності користування щорічник подає і алфавітно-предметний покажчик з досить докладними рубриками.

Спеціальний розділ присвячено другому тисячоліттю від Р. Хр. Подано інформацію про 10 таких найвидатніших людей світової історії, як В. Шекспір, І. Ньютон, Ч. Дарвін, М. Копернік, Г. Галілей, А. Ейнштейн, Х. Колумб, А. Лінкольн, Й. Гутенберг, У. Гарвей, великі битви, твори мистецтв, найвизначніші твори літератури («Дон Кіхот» М. Сервантеса, «Комедії, історії і трагедії» В. Шекспіра, «Кандід» Вольтера, «Війна і мир» Л. Толстого, «Ідіот» Ф. Достоєвського та ін.), премії (серед них: лауреати Нобелівської премії, премії Пулітцера та ін.), відкриття, інновації і винаходи в галузі хімії і фізики, біології і медицини та перелік видатних учених тисячоліття: Л. да Вінчі, І. Ньютон, Ч. Дарвін, Д. Менделєєв, А. Ейнш-

тейн, Н. Бор, Е. Фермі та ін., знаменні події. Цілий розділ присвячено історії світу, починаючи від виникнення людства на Землі.

У рубриці «Огляди року» — статті про імпічмент президенту США Б. Клінтону і конфлікт у Косово, події року подано за хронологією з листопада 1998 р. по жовтень 1999 р. Розділ «Некрологи» містить інформацію про видатних людей світу, померлих за період з листопада 1998 р. по жовтень 1999 р. (Р. Горбачова — дружина президента СРСР, Хассан II — король Марокко, Король Йорданії Хусейн, С. Кубрік — режисер, Дж. Ф. Кеннеді — син президента США та ін.).

Відомості про Україну представлено у розділі «Народи світу». Інформацію подано за станом на 15 жовтня 1999 роки.

НБУВ має аналогічні альманахи за 1945, 1947, 1948, 1964, 1968, 1984, 1999 рр.

Хто є хто

Who's Who. 1998: An annual biographical dictionary. — 150-th Issue. — London: A and C Black, 1998. — 2208 p.

Словник із серії «Хто є хто» виходить щорічно. Це 150-е видання. Містить біографії 30 тис. видатних людей світу. Матеріал розташовано за алфавітом осіб. Кожна стаття подає таку інформацію: прізвище, дата і місце народження, адреса, посада, фах та місце роботи, сімейний стан, освіта, кар'єра, різнопланові інтереси, публікації та ін. Друкуються передмова спікера Палати представників, докладна інформація про видання за 1984—1988 рр., відомості про померлих за період з вересня 1996 р. по вересень 1997 р., список використаних аббревіатур різних установ, відомості про Королівську родину Великої Британії за період 1990—1998 рр.

У допоміжному матеріалі: зауваження редакції, список скорочень, список некрологів учених, які померли з 1991 р., список ювілейних дат учених, список учених за галузями, в яких вони працюють, список німецькомовних наукових видавництв з повними адресами.

Who's Who in the Arab World. 1997—1998. — 13 ed. — Beirut: Publitec Publ., 1998. — 986 p.

Хто є хто в арабському світі — енциклопедичний словник видатних осіб країн арабського світу.

Видання складається з трьох частин.

1-а частина містить близько 6 тис. стислих бібліографічних статей видатних діячів арабських країн. Матеріал розташований за алфавітом прізвищ осіб. Кожна стаття подає такі дані: освіта, кар'єра, заняття спортом, хобі, звання та премії, посада в даний час, адреса.

2-а частина — короткі повідомлення про 19 арабських країн, інформація про які подається за такою схемою: географія, історія, конституція, уряд, акредитовані посольства, економіка, підприємництво, банківська справа, транспорт, засоби масової інформації, статистика та ін.

3-я частина — нариси про арабський світ. Цей регіон залишається найбільшим басейном видобутку нафти у світі. Окремі статті даної частини видання розкривають історію країн Перської затоки, Ліги арабських держав, порушують питання видобутку, переробки та експорту арабської нафти, розвитку арабських банків, палестинської проблеми та ін.

Видання містить транскрипцію арабських імен, список скорочень, покажчик біографій (розташування прізвищ за професіями діячів та за країнами), список використаної літератури.

Статистика

Statistisches Jahrbuch für die Republik Österreich. XLIX. Jahrgang. Neue Folge. 1998 / Österreich. Statist. Zentralamt. — Wien, 1998. — 642 S.

Черговий статистичний щорічник Республіки Австрії, підготовлений її Центральним статистичним управлінням, подає статистичні дані за такими розділами: населення, медицина, освіта, наука і технологія, культура і спорт, ринок праці та зайнятість, соціальне забезпечення та ін.

Довідник складається з 2 частин: 1 — статистичні дані, які характеризують розвиток Австрії, 2 — статистичний аналіз розвитку інших країн світу.

Видання містить інформацію за станом на 1997 р., а деякі розділи — на 1998 р.

НБУВ має аналогічні видання за 1935, 1961, 1966, 1968—2000 рр.

Історія

Chronik russischen Lebens in Deutschland 1918—1941 / Hrsg. K. Schlögel u. a. — Berlin: Akad. Verl., 1999. — 672 S.

Яскраве відображення хроніки російського життя в Німеччині за період 1918—1941 рр.

Берлін був центром російської еміграції в Німеччині між двома світовими війнами. Хроніка документує всі дати і події, пов'язані з російськими біженцями та емігрантами на німецькій землі за період 1918—1941 рр., понад 500 тис. яких переїхало в Німеччину з початку 20-х років із колишнього СРСР.

Життя російських емігрантів у Німеччині відображалось на сторінках таких періодичних видань, як «Голос емігранта», «Гестапо», «Голос России», «Истоки», «Киевская мысль», «Ки-

евское землячество», «Кафе молодых поэтов», «Кабаре русских комиков», «Карусель», «Кикимора», «Новая русская школа», «Молодая Россия», «Молодой театр» та ін.

Матеріал розташовано за хронологією.

Допоміжний апарат видання: список російських видавництв у Берліні у 1918—1941 рр., скорочення, список організацій, покажчики для зручності пошуку матеріалу у виданні: географічний, установ, адрес, іменний.

Це результат 8-річних досліджень багатьох спеціалістів різних країн: університету Констанції, Берліна, Праги, Москви, Мюнхена, Тюбінгена і Дюсельдорфа.

The Republic of China: Yearbook, 1999 / Government Inform. Office. — Taiwan, 1999. — 804 p.

Щорічник Китайської Народної Республіки за 1999 р.

Перше видання вийшло в 1912 р. У даному виданні — відомості про нові факти, особи, розвиток Китаю протягом 1998—1999 рр. 25 розділів охоплюють політику, культуру, освіту, розвиток суспільства та багато іншого з життя Китаю.

Видання ілюстроване фотографіями, супроводжується таблицями та іншим матеріалом.

У додатках інформація: хто є хто в Китаї, хронологія подій в період за січень 1911 — червень 1998 р.; Конституція країни та додаткові статті до неї, інформація про уряд, адреси представництв за кордоном, іноземних посольств та представництв у Китаї, системи ваги та мір, які використовуються в країні, національні та популярні свята та ін.

Для зручності користування подано алфавітно-предметний покажчик.

Політика

Politisches System der Bundesrepublik Deutschland. — 2., unwes. veränderte. Aufl. / O.W.Gabriel, E.Holtmann. — München; Wien: Oldenbourg, 1999. — 866 s. — (Lehr- und Handbücher der Politikwissenschaft).

Довідник подає докладну інформацію про політично-адміністративну систему Німеччини.

Матеріал розташований за розділами: передісторія; німецькі традиції і сучасна політична система; соціальна структура та життєвий рівень у ФРН; політичні інституції та методика їхньої роботи; громадяни і політика: процес формування політичної волі; суб'єкти політичної діяльності: партії, мас-медіа, політична еліта; державні завдання і механізм їхнього функціонування, фінансування, економіка, соціальне забезпечення, політика в сфері захисту навколишнього середовища, розвитку транспорту, освіти та науки.

Допоміжний апарат складають іменний покажчик; список літератури, використаної у виданні, розташований за розділами: А. Довідкові видання. В. Політична історія Федеративної Республіки Німеччина. С. Політико-адміністративна система ФРН; список авторів та предметний покажчик.

Kramarevsky A. Political Directory to Balkan countries: As of November, 1997: interim, unofficial. — K.: Alterpress, 1998. — 432 p.

Політичний довідник по балканських країнах: Албанії, Боснії і Герцеговині, Болгарії, Хорватії, Югославії, Македонії, Словенії, а також сусідніх країнах: Австрії, Кіпру, Греції, Угорщині, Італії, Румунії, Туреччині.

Подано відомості про політичні партії, міжнародні організації і т. і., які діють на Балканському півострові після змін, що сталися в даному регіоні протягом останніх років.

Матеріал розташований за алфавітом скорочених назв, які тут же розшифровуються. Виняток становлять назви країн та місцевостей з одного слова, наприклад: Romania (Румунія), Makedonia=Macedonia (Македонія), Frakia (Фракія) та ін. Рубрики, які стосуються окремої країни, доповнені основними відомостями про неї, а також статистичними таблицями з економічними даними й даними про політичні партії.

Довідник розрахований на осіб, які професійно займаються балканськими проблемами. Подано список використаної літератури.

Міжнародне право

Peace, Security and Conflict Prevention: SIPRI-UNESCO Handbook / Introd. A. Daniel Rotfeld and J. Symonides. — Oxford: Oxford Univ. Press, 1998. — 230 p.

Довідник СІПРІ-ЮНЕСКО присвячений питанням збереження миру та запобіганню конфліктам. Випущений видавництвом Оксфордського університету. Видання здійснене Стокгольмським міжнародним інститутом миру й Організацією Об'єднаних Націй, а саме її Комітетом з питань освіти, науки та культури — ЮНЕСКО.

СІПРІ (SIPRI) не тільки досліджує проблеми миру і конфліктів, головним чином це контроль над озброєнням і роззброєнням армій.

Даний довідник — результат виконання проекту вищеназваних організацій 1995 р.

Матеріал розташований за розділами: основні збройні конфлікти; попередження збройних конфліктів, військові витрати, виробництво зброї і торгівля нею; зброя масового знищення; контроль над озброєнням; діяльність ООН;

регіональні й субрегіональні органи безпеки; хронологія головних подій, пов'язаних зі збереженням миру і безпеки і запобіганням конфліктам у 1992—96 рр.

До кожного розділу додається великий навчальний матеріал.

Розділ 1. Подає матеріал про збройні конфлікти, які відбувались у світі за період з 1992 по 1996 рік. Головна увага приділяється Чечні та Югославії.

Розділ 2. Організація попередження і вирішення проблем збройних конфліктів.

Розділ 3. Військові витрати, виробництво зброї і торгівля нею.

Розділ 4. Подає відомості про наявність ядерної, хімічної та біологічної зброї масового знищення, а також інформує про міжнародні наради проти її застосування.

Розділ 5. Інформує про міжнародні угоди, протоколи, конвенції щодо контролю над озброєнням.

Розділ 6. Надає інформацію про структуру ООН та її інституції.

Розділ 7. Докладно подає матеріал про регіональні миротворчі організації.

Глосарій містить терміни, що розкривають відомості про міжнародні організації та подає список аббревіатур даних організацій, список організацій-членів ООН та членів міжнародних організацій за станом на 1 січня 1997 р.

Є алфавітний покажчик.

Бібліографія

Arzemju periodiskie izdevumi Latvijas bibliotekas: Bibliografiskais kopraditajs. 1997 / Latv. Akad. bibl.; Sast. M. Klebais. — Riga, 1998. — 209 s.

Іноземні періодичні видання у бібліотеках Латвії — зведений бібліографічний покажчик. Містить назви іноземних періодичних видань та продовжуваних (а також перекладних і репродуктивних у країнах СНД, одержаних у 1996 р. бібліотеками Латвії); періодичні та продовжувані видання Литви, Естонії та країн СНД.

Видання упорядковане за розділами:

1. Журнали, продовжувані видання і бюлетні.
2. Газети.

Видання 1-го розділу подані як за алфавітом назв, так і систематично за галузями знань. У межах кожної галузі — за алфавітом. Газети подано лише за алфавітом назв. Спочатку розміщені видання за латинським алфавітом, далі — слов'янський. Назви — мовою оригіналу.

Є список бібліотек-учасниць з адресами.

Bibliografia bibliografii polskich. 1996 / Bibl. Nar. Inst. Bibliogr.; Oprac. M. Przybysz, D. Urbanska. — Warsz., 1998. — 222 s.

Бібліографія польської бібліографії за 1996 р. вміщує 2061 позицію і є продовженням аналогічних видань за 1981—1995 рр., які надходили до відділу довідково-бібліографічного обслуговування НБУВ.

Матеріал поданий за розділами: бібліографія бібліографії; бібліографія загальна; бібліографія різних типів документів; бібліографія краєзнавча, територіальна та різних етнічних груп; бібліографія особиста (інститути і особи); бібліографія провідних журналів; каталоги книг та видавництв.

Для зручності використання видання подає іменний та предметний покажчики, список скорочених і повних назв періодичних видань та видавництв.

Бібліографія містить видання, опубліковані в Польщі, а також поза її межами, якщо праця автора тематично пов'язана з Польщею.

Україна представлена в покажчику виданнями з економіки, історії, літератури, з історії українсько-польських зв'язків, демографії (українці в Польщі), освіти: Львівський університет у 1918—1939 рр.

Libraries Handbook. 1998-99. — Birmingham: EBSCO Industries inc., 1998. — 1662 p.

Каталог компанії EBSCO подає інформацію про понад 260 тис. періодичних та серійних видань, які вийшли в усьому світі за станом на 1998 р. Сфера діяльності EBSCO — інформаційний менеджмент. Вона має 31 відділення у 21 країні світу. Компанія існує для послуг у підборі періодичних та серійних видань. Каталог складається з трьох частин:

1. Інформація про послуги фірми EBSCO.
2. Інформація про видавців (реклами і вкладки розміщені протягом усієї діяльності видавництва і алфавітний список у кінці видання).
3. Інформація про видання.

Одна з послуг фірми EBSCO: за допомогою web-сторінки користувач має змогу замовити і одержати бібліографічну інформацію, а також знайти інформацію про видавців, які випускають літературу англійською, іспанською, французькою, німецькою, італійською, португальською мовами.

Матеріал розташовано за алфавітом назв видань. Подано також: номер видання в EBSCO, скорочену назву країни, де вийшов журнал, інформацію про періодичність видання, інформацію про відновлення його виходу, якщо він припинявся, ціну видання. Каталог подає адресу і вихідні дані видань.

Є предметний класифікатор видань. Спи-

сок предметних рубрик вказує користувачу певну сторінку класифікатора.

У виданні представлено форму бланка-замовлення, який можна використати при замовленні певного видання. Подано інформацію, яка виходить на CD-ROM.

Slovenska bibliografija. Knjige. — Ljubljana, 1998 —

St. 2. — 222 S.

St. 3. — 395 S.

Бібліографія Словенії — державний бібліографічний покажчик, який видає Народна бібліотека Університету в Люблянах. Видання

містить книжки з усіх галузей знань за станом на 1998 р. Матеріал розташовано за індексами УДК.

Бібліографічний опис складено відповідно до міжнародного стандартного опису (ISBD).

Для зручності пошуку бібліографія подає іменний і предметний покажчики, список розділів, за якими розташовано матеріал, список скорочень, які використовуються у даному виданні.

У фондах відділу ДБО НБУВ представлено видання є також за 1983—84, 1995 рр.

Третя міжнародна книжкова виставка-ярмарок «Книжковий сад — 2001 р.»

З 15 по 19 серпня 2001 р. в м. Києві пройшла Третя міжнародна книжкова виставка-ярмарок «Книжковий сад — 2001», яка репрезентувала все розмаїття української навчальної, наукової, довідкової та художньої книги із залученням широкого спектра регіональних видавничих і книгорозповсюджувальних організацій країни, представників зарубіжжя. Насичена програма цього заходу передбачила зустрічі керівництва Державного комітету інформаційної політики, телебачення та радіомовлення України, керівників Української асоціації виробників поліграфічної продукції (УАВПП) з представниками преси, вітчизняними та зарубіжними книговидавцями. Відбулися численні презентації кращих надбань українських видавців та поліграфістів. Зокрема, літератури, випущеної Держкомінформом України згідно з Національною програмою соціально значущих видань за 10 років незалежності нашої країни; презентації продукції таких відомих у нас та поза в зарубіжжі видавництв, як «Освіта», «Веселка», «Махаон-Україна», «Перун», імені Олени Теліги, видавничої організації «Юрінком Інтер», та спільних видань видавничо-книготорговельної фірми «А. С. К.» з Всеукраїнським благодійним фондом «Книги України» тощо.

Особливого сенсу для професіоналів галузі надали міжнародні семінари видавців, поліграфістів і книгорозповсюджувачів «Книга, її значення та роль у міжнародних стосунках, суспільному прогресі», «Сучасні поліграфічні процеси та їх роль у забезпеченні національного книговидання, організації поліграфічного виробництва», круглі столи.

З ініціативи Держкомітету інформаційної політики, телебачення та радіомовлення України, УАВПП та Мінкультури і мистецтв України було проведено круглий стіл «Бібліотека і сучасна книга», де обговорювалися питання розвитку державної програми

підтримки національного книговидання, проблеми формування бібліотечних фондів країни тощо. Присутні ознайомилися із проектом Державної програми формування бібліотечних фондів країни «Поповнення бібліотечних фондів новими періодичними виданнями та книжковою продукцією». Це передбачає фінансове забезпечення комплектування вітчизняними та іноземними виданнями бібліотек країни, зокрема Національної парламентської бібліотеки України, Харківської державної наукової бібліотеки ім. В. Г. Короленка, Одеської державної наукової бібліотеки ім. М. Горького, Державної історичної бібліотеки України, Державної бібліотеки України для юнацтва, Державної бібліотеки України для дітей, та підтримку науково-дослідної роботи з проблематики функціонування обов'язкового примірника документів України, вивчення репертуару періодичних видань тощо.

На жаль, до переліку бібліотек-фондотримачів, врахованих у даному проекті, не ввійшли УНБ вищих навчальних закладів, наукові бібліотеки НДУ та багато інших бібліотечно-інформаційних установ, які є вагомою складовою документально-інформаційного забезпечення наукових, освітніх, культурних, виробничих та управлінських потреб України. Отже, необхідно створити державну програму організаційно-технічного забезпечення і фінансової підтримки бібліотечно-інформаційних установ країни у справі якісного фондоформування.

Олена Воскобойнікова-Гузєва,
к. і. н., н. с. відділу комплектування вітчизняною літературою НБУВ